ANALELE PUTNEI

VI 2010 1

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE 5

COLOCVIILE PUTNEI, VIII

ENGHELINA SMIRNOVA, Icoane ale maeştrilor ruşi din secolul al XV-lea la Mănăstirea Putna. Registrul *apostolilor* şi *prăznicarele* 7
MARINA SABADOS, Tradiţie şi adevăr istoric. Despre două icoane emblematice ale Mănăstirii Putna 33
MONAH ALEXIE COJOCARU, O carte românească regăsită: *Octoihul* mitropolitului Dosoftei 49
OLIMPIA MITRIC, Colecţiile de carte veche din biblioteca Mănăstirii Putna 91
ŞTEFAN S. GOROVEI, Ghervasie de la Putna şi Daniil de Strehaia 101
IEROMONAH MARCU PETCU, Schiturile şi metoacele Mănăstirii Putna 119
ALEXANDRU PÎNZAR, Iacov Putneanul, ctitor al renaşterii Sucevei din veacul al XVIII-lea 135
MIHAI MÎRZA, Constantin Cehan Racoviţă voievod şi Mănăstirea Putna 143
MIHAI-BOGDAN ATANASIU, Testamente de monahi putneni din secolul al XVIII-lea 175
OVIDIU CRISTEA, Două note privitoare la istoria Mănăstirii Putna 201
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, Cercetări arheologice la biserica Mănăstirii Sfântul Ilie 211
LIVIU PILAT, Mitropolitul Maxim Brancovici, Bogdan al III-lea şi legăturile Moldovei cu Biserica sârbă 229
ŞTEFAN S. GOROVEI, Trei „probleme" din biografia lui Ştefan cel Mare 239
LUCIAN-VALERIU LEFTER, „Boierii noştri credincioşi". Conexiuni genealogice în sfatul domnesc al lui Ştefan cel Mare 253
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Monarhul ideal în imaginarul Evului Mediu. René d'Anjou şi Ştefan cel Mare 283

ŞTEFAN ANDREESCU, Câmpurile de bătălie – locuri ale memoriei.
O nouă mărturie 303

*

ABREVIERI 309

ANALELE PUTNEI

VI 2010 1

CONTENTS

FOREWORD 5

THE PUTNA COLLOQUIA, VIII

ENGHELINA SMIRNOVA, Icons of the 15th Century Russian Masters at the Putna Monastery. The Register of the Apostles and the Icons of the Great Feasts 7
MARINA SABADOS, Tradition and Historical Truth. About Two Emblematic Icons from the Putna Monastery 33
MONK ALEXIE COJOCARU, The Rediscovery of a Lost Book: The Romanian *Octoichos* of Metropolitan Dosoftei of Moldavia 49
OLIMPIA MITRIC, The Collections of Old Books from the Library of the Putna Monastery 91
ŞTEFAN S. GOROVEI, L'hiéromoine Gervais (Ghervasie) de Poutna et l'archevêque Daniel de Strehaia 101
HIEROMONK MARCU PETCU, The Sketes and Metochia of the Putna Monastery 119
ALEXANDRU PÎNZAR, Metropolitan Jacob of Putna and the 18th Century Revival of Suceava 135
MIHAI MÎRZA, Prince Constantin Cehan Racoviţă and the Putna Monastery ... 143
MIHAI-BOGDAN ATANASIU, Testaments of Some 18th Century Monks from Putna 175
OVIDIU CRISTEA, Two Notes on the Putna Monastery's History 201
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, Archaeological Excavations at the Saint Elijah Monastery Church 211
LIVIU PILAT, Metropolitan Maxim Branković, Bogdan III and Moldavia's Ties with the Serbian Church 229
ŞTEFAN S. GOROVEI, Trois „questions" de la biographie d'Étienne le Grand ... 239

LUCIAN-VALERIU LEFTER, “Our Faithful Boyars”. Genealogical Connections in the Council of Stephen the Great 253
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Le monarque idéal dans l’imaginaire médiéval. René d’Anjou et Étienne le Grand 283
ŞTEFAN ANDREESCU, The Battlefields – Places of Memory. A New Testimony 303

*

ABBREVIATIONS 309

CUVÂNT ÎNAINTE

Textele reunite în acest număr al „Analelor Putnei" au fost, iniţial, comunicări prezentate la colocviul desfăşurat între 9 şi 12 septembrie 2009 (*Colocviile Putnei*, VIII[1]), organizat de Centrul de Cercetare şi Documentare „Ştefan cel Mare" sub semnul aniversării sfinţirii Putnei la 3 septembrie 1469: **Mănăstirea Putna – 540 de ani de slujire**.

Colocviul a fost deschis miercuri, 9 septembrie, prin *Te Deum*-ul oficiat în biserica mănăstirii de Înaltpreasfinţitul Pimen, Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor, urmat – în sala mare a Stăreţiei (Casa domnească) – de cuvântările inaugurale. În programul primei zile a lucrărilor (joi, 10 septembrie), au fost înscrise zece comunicări, împărţite între şedinţa de dimineaţă – Enghelina Smirnova, *Icoanele ruseşti din secolul al XV-lea de la Mănăstirea Putna. Câteva consideraţii*[2]; Marina Ileana Sabados, *Tradiţie şi adevăr istoric. Despre două icoane-„emblemă" ale Mănăstirii Putna*[3]; Monah Alexie Cojocaru, *Întrebări deschise privitoare la Mănăstirea Putna*[4]; Olimpia Mitric, *Colecţiile de carte veche din biblioteca Mănăstirii Putna*; Ştefan S. Gorovei, *Ghervasie de la Putna şi Daniil de Strehaia* – şi cea de după-amiază: Ieromonah Marcu Petcu, *Metoacele Mănăstirii Putna*[5]; Alexandru Pînzar, *Iacov Putneanul, ctitor al renaşterii Sucevei din veacul al XVIII-lea*; Mihai Mîrza, *Constantin Cehan Racoviţă voievod şi Mănăstirea Putna*; Mihai-Bogdan Atanasiu, *Testamente de monahi putneni din secolul al XVIII-lea*; Liviu Papuc, *Ştefan cel Mare şi Mănăstirea Putna – simboluri ale ideii naţionale în lirica românească*[6].

Alte nouă comunicări au fost înscrise în programul celei de-a doua zile: Ieromonah Dosoftei Dijmărescu, *Hramul Mănăstirii Putna şi Maica Domnului* ***Stratega***[7]; Ovidiu Cristea, *Două contribuţii la istoria Mănăstirii Putna*[8]; Paraschiva-Victoria Batariuc, *Cercetări arheologice la Mănăstirea Sfântul Ilie de*

---

[1] O dare de seamă mai amănunţită a publicat Ieromonahul Dosoftei Dijmărescu în ziarul „Crai Nou" (Suceava), din 17 septembrie 2009.

[2] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.

[3] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.

[4] Autorul a decis ca în textul încredinţat spre publicare să se rezume numai la una dintre „întrebările deschise" tratate în comunicarea citită la Colocviu, ceea ce a antrenat şi modificarea titlului.

[5] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.

[6] Neparvenind Redacţiei în timp util, acest studiu nu a putut fi inclus în prezentul număr al revistei.

[7] Dat fiind caracterul deosebit al subiectului, studiul a fost reţinut de autor în vederea completării documentaţiei.

[8] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.

lângă Suceava[9]; Voica Maria Puşcaşu, *Necropola din biserica Mănăstirii Dobrovăţ*[10]; Liviu Pilat, *Mitropolitul Maxim Brancovici, Bogdan al III-lea şi legăturile Moldovei cu Biserica sârbă* (în şedinţa de dimineaţă); Ştefan S. Gorovei, *Trei „probleme" din biografia lui Ştefan cel Mare*; Lucian-Valeriu Lefter, *„Boierii noştri credincioşi". Familie şi putere în sfatul domnesc al lui Ştefan cel Mare*[11]; Maria Magdalena Székely, *Monarhul ideal în imaginarul Evului Mediu. René d'Anjou şi Ştefan cel Mare*; Ştefan Andreescu, *Câmpurile de bătălie – locuri ale memoriei*[12] (în şedinţa de după-amiază).

Cea de-a treia zi (sâmbătă, 12 septembrie) a fost consacrată unei excursii de studii, care a inclus popasuri la bisericile din Baia şi Reuseni şi la mănăstirile Probota şi Slatina. Vizitarea acestor ctitorii ale lui Ştefan cel Mare, Petru Rareş şi Alexandru Lăpuşneanu a prilejuit fructuoase schimburi de opinii, mai ales cu privire la necesitatea extinderii preocupărilor Centrului, astfel încât ele să cuprindă, treptat, o parte cât mai însemnată din moştenirea ctitorului Putnei.

*

Conform hotărârii Comitetului de Redacţie, articolele şi studiile publicate în „Analele Putnei" vor fi însoţite, începând cu acest număr, de rezumate şi de cuvinte-cheie în limbi de circulaţie internaţională, ceea ce se va reflecta şi în sumarul revistei.

REDACŢIA

[9] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.

[10] Comunicarea a fost inclusă de autoare în volumul consacrat Mănăstirii Dobrovăţ, aflat în pregătire pentru tipar.

[11] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.

[12] Se publică aici, cu un titlu uşor modificat.